

УКРАЇНА

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Сьоме демократичне скликання
(Друга сесія)

РІШЕННЯ

від 25.12.2015. № 59-2/2015

м. Івано-Франківськ

Про Обласну програму охорони навколишнього природного середовища до 2020 року

З метою впровадження і підвищення ефективності виконання природоохоронних заходів в області, оптимізації стану навколишнього природного середовища, умов життєдіяльності населення та забезпечення екологічної безпеки регіону, на виконання вимог статті 47 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" та статті 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" обласна рада

вирішила:

1. Затвердити Обласну програму охорони навколишнього природного середовища до 2020 року (далі – Програма) (додається).
2. Встановити, що бюджетні призначення для реалізації заходів Програми на кожен рік передбачаються щорічно при формуванні обласного бюджету, виходячи з можливостей його дохідної частини, і затверджуються рішенням обласної ради про бюджет на відповідний бюджетний період.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника голови обласної ради О. Галабалу і постійну комісію обласної ради з питань екології та раціонального природокористування (М. Якимчук).

Голова обласної ради

Олександр Сич

Затверджено
рішенням обласної ради
від 25.12.2015.№ 59-2/2015

**Обласна програма
охорони навколишнього
природного середовища
до 2020 року**

**Замовник Програми:
Начальник управління екології
та природних ресурсів
обласної державної адміністрації**

Р. Гасимов

**Керівник Програми:
Перший заступник голови
обласної державної адміністрації**

С. Басараб

ПАСПОРТ
обласної програми охорони
навколишнього природного середовища до 2020 року

1. **Найменування Програми:** "Обласна програма охорони навколишнього природного середовища до 2020 року".

2. **Ініціатор розроблення Програми:** Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації.

3. **Розробник Програми:** ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника", управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації.

4. **Відповідальний виконавець Програми:** Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації.

5. **Виконавці Програми:** Структурні підрозділи обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, суб'єкти моніторингу.

6. **Термін реалізації Програми:** 2016 – 2020 роки.

7. **Етапи фінансування Програми:** щрічно.

8. **Прогнозні обсяги та джерела фінансування:**

Рік	Прогнозні обсяги та джерела фінансування (тис. грн.)				
	Всього	в т. ч. за джерелами			
		державний бюджет	обласний бюджет	місцевий бюджет	інші джерела
2016	450704,536	64164,8702	99176,0328	6167,3428	281196,2902
2017	450704,536	64164,8702	99176,0328	6167,3428	281196,2902
2018	450704,536	64164,8702	99176,0328	6167,3428	281196,2902
2019	450704,536	64164,8702	99176,0328	6167,3428	281196,2902
2020	450704,536	64164,8702	99176,0328	6167,3428	281196,2902
Разом	2253522,68	320824,351	495880,164	30836,714	1405981,451

9. **Очікувані результати виконання Програми:**

– попередження забруднення поверхневих і підземних вод внаслідок покращення роботи очисних споруд у населених пунктах області, реконструкції (ремонту) існуючих і будівництва нових каналізаційних мереж;

– запобігання шкідливій дії вод шляхом створення комплексу гідротехнічних споруд на паводконебезпечних ділянках рік і розроблення ефективної системи прогнозування небезпечних гідрологічних процесів, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та екологічного стану річок;

– зниження інтенсивності ерозійних процесів і оптимізація екологічного стану ґрунтів шляхом розроблення і впровадження ефективних меліоративних і ремедіативних заходів;

– зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних і мобільних джерел;

– забезпечення екологічно збалансованого природокористування та зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище від діяльності, пов'язаної з видобутком корисних копалин;

– збереження біотичного, екосистемного й ландшафтного біорізноманіття шляхом розробки і впровадження заходів активної і пасивної охорони, збереження і відтворення раритетних, зникаючих, ендемічних, реліктових і цінних у господарському відношенні видів рослин і тварин та їх оселищ, унікальних і типових для регіону ландшафтів;

– формування регіональної екологічної мережі шляхом створення нових і вдосконалення функціонування існуючих заповідних територій;

– вдосконалення системи поводження з побутовими відходами шляхом часткового впровадження роздільної системи їх збирання, утилізації та переробки;

– розроблення системи поступового переходу регіону на екологічно чисті й поновлювальні джерела енергії;

– удосконалення системи оцінки і прогнозування екологічної ситуації шляхом створення постійно діючої системи моніторингу навколишнього природного середовища та впровадження ГІС-технологій.

7. Термін проведення звітності: відповідальний виконавець Програми один раз на рік, до 15 лютого року, наступного за звітним, надає обласній раді інформацію щодо виконання Програми відповідно до поставленої мети і завдань.

Обґрунтування доцільності розроблення Обласної програми охорони навколишнього природного середовища до 2020 року

Івано-Франківщина характеризується неоднорідною екологічною ситуацією. З одного боку, на її теренах збережені неповторні природні ландшафти, реліктові та ендемічні види рослин і тварин, унікальні природні комплекси. Різноманіття природних ресурсів у регіоні формує потужний рекреаційно-туристичний потенціал, який є одним із найбільших і найперспективніших в Україні. Водночас, Івано-Франківщина має високий інтегральний показник антропогенних навантажень на навколишнє середовище. На окремих територіях екологічна ситуація та якість довкілля характеризуються як несприятливі для здоров'я людини, а місто Калуш, села Кропивник і Сівка-Калуська Калуського району визнані зоною надзвичайної екологічної ситуації. Природокористування є нераціональним й екологічно не зрівноваженим, а ефективність використання природних ресурсів - досить низька. Тому необхідно виробити і здійснювати таку стратегію і тактику природокористування, які б забезпечили інтегральне управління природними ресурсами, їх невиснажливе використання і охорону від вичерпання і забруднення, а також постійний контроль (моніторинг) за змінами природних і антропогенних процесів у природно-територіальних комплексах.

Рішенням обласної ради від 17.10.2014 року № 1401-32/2014 затверджена "Стратегія розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року" (далі – Стратегія), яка однією з операційних цілей визначила забезпечення екологічної безпеки регіону. Основними завданнями реалізації цієї цілі є запобігання та ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій; зменшення негативного впливу на довкілля промислових та житлово-комунальних об'єктів; розвиток екомережі та збереження біорізноманіття; збереження навколишнього природного середовища, оцінка й оптимізація його екологічного стану. Інструментом виконання пріоритетних завдань Стратегії є "Обласна програма охорони навколишнього природного середовища до 2020 року".

Програмою реалізується системний підхід до вирішення екологічних проблем через врахування характерних для області природних умов, загроз екологічній безпеці природного й техногенного характеру, соціально-економічних умов та міжнародних зобов'язань.

Програма розробляється відповідно до законодавчих та нормативно-правових документів, а саме: Конституції України, Земельного кодексу України, Водного кодексу України, законів України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про охорону атмосферного повітря", "Про відходи", "Про рослинний світ", "Про тваринний світ", "Про екологічну мережу", "Про природно-заповідний фонд України", "Про екологічний аудит", "Про екологічну експертизу", постанови Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 р. № 1147 "Про затвердження Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів", Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року (затвердженої рішенням обласної ради від 17.10.2014. № 1401-32/2014.), пропозицій районних державних адміністрацій та інших органів місцевого самоврядування.

У минулому році зареєстровано два неблагополучних пункти та ряд випадків позитивної реакції на захворювання лептоспірозом у тварин в господарствах індивідуального сектору. У 2015 році виявлено один неблагополучний пункт та 34 серопозитивні тварини у господарствах індивідуального сектору, де проводились заходи відповідно до чинної Інструкції "Про заходи профілактики та оздоровлення тварин від лептоспірозу",

затвердженої головним управлінням ветеринарної медицини з Держветінспекцією Мінсільгоспроду України від 15.03.1994 року № 5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 31.03.1994 року за № 55/264.

Крім того, для успішного здійснення протиепізоотичних заходів важливим є проведення, зокрема, профілактичних дезінфекцій, дератизацій тваринницьких приміщень, які треба проводити не рідше двох разів на рік.

Програма розроблена з метою виконання державних програм, а саме:

– програм контролю сальмонельозу птиці в Україні на 2014-2018 роки, затверджених наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 27 грудня 2013 року № 177 (племінна птиця, кури-несучки, бройлери та індики);

– програми викорінення хвороби Ауескі свиней на території України на 2013-2017 роки, затвердженої наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 10 грудня 2012 року № 180;

– придбання спеціалізованого лабораторного обладнання, індивідуальних засобів захисту, спецодягу, дезінфекційних засобів для персоналу, лабораторних тварин, інструментів, що необхідні для боротьби з інфекційними і паразитарними хворобами тварин, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2008 року № 413 “Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, та переліку послуг спеціалістів ветеринарної медицини, які проводять ветеринарну практику, за здійсненням обов’язкових або необхідних протиепізоотичних заходів та розмірів їх оплати”.

SWOT-аналіз Івано-Франківської області в рамках розроблення проекту Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року виявив низку сильних, з точки зору можливостей розвитку регіону, сторін, зокрема, наявність природних ресурсів, відновлювальних та альтернативних джерел енергії, сировинної бази відходів, значну частку екологічно чистих територій тощ. Водночас, на окремих територіях склалась складна, а подекуди критична (Калуський гірничо-промисловий район) екологічна ситуація.

Щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення у розрахунку на квадратний кілометр території області складає близько 14,6 т забруднюючих речовин, а на 1 особу – 146,8 кг, що є четвертим показником в Україні. Динаміка викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел, розміщених на території Івано-Франківської області, має циклічний характер.

За загальними запасами поверхневих вод область займає третє місце в Україні. Вони забезпечують потреби господарства та населення у воді за рахунок поверхневих та підземних вод, які територіально розподілені нерівномірно. Поверхневі води області сконцентровані в річкових басейнах Дністра і Прута. Крім того, в області нараховується 22 родовища прісних підземних вод, які занесені до Державного балансу запасів корисних копалин України, з них 9 – питного призначення.

У природно-ресурсному потенціалі області одне із центральних місць займають лісові ресурси. Близько половини території області (636,4 тис. га або 45,7 % загальної площі) вкрито лісами, площа яких складає 6,0 % лісів України. На одного жителя припадає майже 0,5 га лісу проти 0,2 га в середньому по Україні.

Впродовж останніх років спостерігалася тенденція до збільшення площі природно-заповідного фонду області, яка нараховує 474 території та об’єкти загальною площею 218,8 тис. га, що складає 15,7 % від загальної площі області, у тому числі: 32 об’єкти загальнодержавного значення площею 131,6 тис. га; 442 об’єкти місцевого значення площею 87,2 тис. га. В області функціонує 5 установ природно-заповідного фонду (природний заповідник “Горгани”, Карпатський національний природний парк, національний природний

парк “Гуцульщина”, національний природний парк “Верховинський” та Галицький національний природний парк). Національний природний парк “Синьогора” знаходиться в постійному користуванні ДО “Резиденція Синьогора” та не має юридичного статусу установи природно-заповідного фонду.

У спеціально відведених місцях чи об’єктах та на території підприємств області накопичилось 40636,3 тис. т відходів I–IV класів небезпеки. Основна їх частина (99,8 % або 40562,5 тис. т) – це відходи IV класу небезпеки. Відходи I–III класів небезпеки складають 73,8 тис. т (на 22,2 тис. т більше, ніж у 2003р.). На території області щорічно утворюється близько 760 тис. т твердих побутових відходів, які вивозяться для захоронення на 27 полігонів ТПВ. Полігони займають площу 83,0 га і в них накопичено до 25,0 млн. т твердих побутових відходів. Більшість полігонів, що експлуатуються в області, не відповідають вимогам екологічної безпеки. На теперішній час в області діє понад 25 суб’єктів підприємницької діяльності та приватних підприємств, які займаються збором та переробкою вторсировини, відсортованої (вилученої) із ТПВ.

Основним джерелом фінансування природоохоронних заходів і надалі залишається обласний фонд охорони навколишнього природного середовища. Підставою для фінансування та реалізації природоохоронних заходів є місцеві екологічні програми, насамперед, Обласна програма охорони навколишнього природного середовища.

У зв’язку із закінченням терміну дії чинної програми постає необхідність розроблення нового програмного документу, який би враховував ті критичні зміни, що відбулися у довіллі регіону впродовж останніх років, та відображав основні шляхи покращення екологічної ситуації відповідно до Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року.

Мета Програми

Метою Програми є впровадження і підвищення ефективності природоохоронних заходів в Івано-Франківській області для оптимізації стану навколишнього природного середовища, умов життєдіяльності населення та забезпечення екологічної безпеки регіону.

Основні завдання Програми

Спрямування дій органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій всіх форм власності на реалізацію пріоритетних напрямів діяльності у сфері ефективного природокористування, дотримання вимог екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища.

Фінансування Програми

Фінансування Програми передбачається здійснювати за рахунок коштів державного, обласного, місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ, організацій та інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Обсяг фінансування програми з обласного бюджету визначається щорічно, виходячи із конкретних завдань та наявних коштів під час формування проекту обласного бюджету на відповідний рік, чи внесенням змін до нього, з урахуванням можливостей його дохідної частини.

Розпорядники коштів обласного бюджету визначаються рішенням обласної ради про обласний бюджет на відповідний рік.

Механізм виконання та контроль за реалізацією Програми

Координацію діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій всіх форм власності щодо реалізації даної програми здійснює управління екології та природних ресурсів обласної державної адміністрації.

Програма реалізується за участю структурних підрозділів обласної державної адміністрації, райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міст обласного значення, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності.

Контроль за виконанням Програми базується на основі річних звітів за напрямками Програми.

Органи виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, задіяні у виконанні заходів Програми, подають звіти про виконання цих заходів в управління екології та природних ресурсів обласної державної адміністрації.

Управління екології та природних ресурсів обласної державної адміністрації узагальнює інформацію і формує щорічний зведений звіт про виконання заходів Програми та подає його обласній раді.

Додаток
до Обласної програми охорони
навколишнього природного
середовища до 2020 року

Пріоритетні природоохоронні заходи, (тис. грн.)

№ з/п	Назва заходу	Разом, тис. грн.	Прогнозний обсяг та джерела фінансування			
			Державний бюджет	Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інше (кошти підприємств та організацій, гранти, джерела незаборонені чинним законодавством)
1.	Підпрограма "Охорона і раціональне використання водних ресурсів"	756163,078	152559,17	235425,528	18939,98	349238,4
2.	Підпрограма "Охорона атмосферного повітря"	12860,0	0,0	1400,0	200,0	11260,0
3.	Підпрограма "Поводження з промисловими і побутовими відходами"	403537,35	100665,181	70498,903	2264,636	230108,63
4.	Підпрограма "Охорона і раціональне використання земель"	916720,024	10600,0	143120,505	9302,098	753697,421
5.	Підпрограма "Охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів і ресурсів тваринного світу"	4100,0	0,0	4080,0	0,0	20,0
6.	Підпрограма "Збереження природно-заповідного фонду"	14300,0	10000,0	4200,0	100,0	0,0
7.	Підпрограма "Охорона і раціональне використання мінеральних ресурсів"	108554,5	47000,0	8832,5	0,0	52722,0
8.	Підпрограма "Наука, інформація і освіта, екологічний моніторинг, підготовка кадрів, екологічна експертиза, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища"	37287,728	0,0	28322,728	30,0	8935,0
Разом:		2253522,68	320824,351	495880,164	30836,714	1405981,451